

## LXII.

Narek. Pri zasedanji Bosne in Hercegovine l. 1878. udeležili so se pod poveljništvom vojskovodij Filipoviča in Jovanoviča vojaki Štajerci, Kranjci, Korošci, Primorci, Tirolci, Avstrijanci pod in nad Anizo, Čehi, Poljaki, Rusini, Madjari, Hrvatje, Dalmatinci, Slovaki in Srbi. Sita in rešeta delajo Ribničanje, obuvale izdelujejo Tržičani, robce kvačkajo Idričani, slamnike pletejo Gorenjci, zlasti v Domžalah in vino pridelujejo Dolenjci. S čim se pečajo Notranjci? Mnogo jelovine spravijo podvzetni Gornogoranci po Savini, od Zidanega Mosta naprej po Savi in od Belgrada dalje po Dunavu med naše vzhodne sosedne, kateri tak planinski les zarad nenavadne čvrstote radi kupujejo in ga celo s cekini (zlatniki) plačujejo. — Kaj živi Borovljane? Kaj Haložane? — S čim se smejo ponašati Ljutomerčani? S čim Pohorjanci? — S čim Cirkničani? — S čim Goričani? Čegavih zapoved držali so se Atenčani? Čegavih Špartanci? Bodimo ponosni, da smo Avstrijanci!

## Književstvo.

„Matica Slovenska“ je ravnokar razposlala knjige za l. 1886. Vsak od njih vzprejme po troje, in sicer:

— „**Ljubljanski meščanje v minulih stoletjih**“. Kulturhistorične študije, zajete iz Ljubljanskega mestnega arhiva. Spisal Ivan Vrhovec, gimn. profesor. Tisk Blaznikovih naslednikov v Ljubljani 1886, 8, 283 str. Ta knjiga je od konca do kraja prav zelo zanimiva in bode tudi šolam dobro služila.

— „**Zabavna knjižnica**“. I. zvezek ima poljski pisano povest svetovno-znanega pripovedovalca Jos. Ignacija Kraševskega: „**Koča za vasjo**“, katero je poslovenil pokojni L. Gorenjec Podgoriški. V Ljubljani 1886, m. 8, 323 str. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Prav je, da „Matica“ skrbi tudi za zabavno knjižnico, kajti s tem se bode gotovo bolj prikupila tudi prostemu narodu.

— „**Letopis Matice Slovenske**“. Uredil Fr. Levce. V Ljubljani 1886, 8, 302 str. Vsebinska je mnogovrstna in ima skozi in skozi prav zanimivo in poučljivo berilo. Z vsemi temi tremi knjigami se je „Matica“ letos zelo prikupila svojim društvenikom.

„Družba sv. Mohora“ v Celovcu je letos dala vsakemu društveniku šestere knjig, namreč:

— 1. „**Življenje Marije in sv. Jožefa**“, V. snopič;

— 2. „**Šmarnice ali Romanje v nebeško kraljestvo v Marijinem mesecu**“;

— 3. „**Občna zgodovina**“, XI. snopič;

— 4. „**Slovenski Pravnik**“, IV. snopič;

— 5. „**Slovenske večernice**“, 40 zvezek;

— 6. „**Koledar za leto 1887**“. Veselo pripoznavamo, da ta prevažna družba s primernim berilom bolj in bolj ugaja narodu in tudi posameznim stanovom.

— „**Mestnofarna cerkev sv. Jakoba v Ljubljani**“. O posvečevanju l. 1886. dobrotnikom v spomin spisala ondotna kaplana (A. Žlogar in A. Karlin). V Ljubljani 1886, 8, 38 str. Ta zanimiva knjižica natančno popisuje zgodovino farne cerkve sv. Jakoba, našteva velike zasluge g. župnika Rozmana za olupšavo cerkve, kaže, kaj se je letošnje leto lepega naredilo v tej cerkvi in kako se je praznovalo posvečevanje i. dr.

— „**Bukve božje v naravi**“. Spisal dr. Alban Stolz, podomačil P. Hrisogon Majar. O. S. F. V Mariboru, 1886, mala 8, 188 str. Marljivi in spretni g. prelagatelj je s tem delom pokazal, kako se iz tujega jezika prestavlja v slov. jezik z domačo besedo. Knjiga se vé, da je namenjena le bolj odraslim bralcem.

— „**Izidor, pobožni kmet**“. Bukvice ljubim kmetom na korist. Iz nemškega preložil L. Dolinar. Drugi popravljeni tatis. V Ljubljani 1886, 12, 81 str. Cena 25 kr. Natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. Ta lepa knjižica je užé sploh priljubljena; toliko bolj priporoča se tedaj drugi tatis.

— „**Priče Božjega bitja**“ ali slučaji, ki niso slučaji. Po dr. Kellerju z dovoljenjem poslovenil J. B. I. zvezek. V Ljubljani 1886, 12, 76 str. Založil in prodaja Dragotin Hribar na Bregu,

št. 10. Namen te zanimive knjižice je, da bi zatirala brezbožnost in surovost ter blažila duha in srca. Namenjena je posebno moški mladini, kateri jo živo priporočamo. Knjižica stane 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, dopošljejo se mu poštnine proste.

— „**Pesmarličica po številkah**“ za nežno mladino. Sestavil Anton Foerster. **Tretji natis.** V J. R. Milic-evi tiskarni. Cena 15 kr., po pošti 5 kr. več. Vidi se, da se ta pesmarličica bolj in bolj udomačuje posebno tam, kjer učitelji učé peti po metodi s številkami. Priporočamo jo tedaj šolam in učiteljem!

— „**Die wohlhöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach.**“ Nach archivalischen Quellen bearbeitet von J. Vrhovec, k. k. Gymnasial-Professor. Laibach 1886, 8, 212 S. Selbstverlag. Druck von J. Blaznik's Nachfolger. Ta prezanimiva knjiga kaže v najživejših barvah zgodovino našega glavnega mesta, katero je g. pisatelj z neumornim trudom nabral in sestavil po starih mestnih arhivih. To prevažno knjigo živo priporočamo vsem ljudskim učiteljem in učiteljskim knjižnicam na Kranjskem. Cena 1 gld.

## D o p i s i.

**S Krasa.** Gospodu Mercini, učitelju na c. kr. vadnici v Gorici, odgovoril sem na njegovo privatno pismo tudi privatno, da je sè svojim sumničenjem na krivi poti. A vender se je zatekel tudi v »Učit. Tov.«, kjer obnavlja svoje sumničenje. Čudim se, kako je mogel »Tov.« one vrste vsprejeti, ki mene, njegovega sotrudnika, zalijo!\*)

Kar se tiče tega, da sem se moral iz prejšnje službe umakniti drugemu tovarišu, vé ves svet, da se mi je godila — krivica.

Gospod Mercina tudi dovtipno omenja pisateljskega mojega imena. Jaz pa mu povem, da se z ozirom na dosedanje svoje delovanje nikakor ne sramujem, še dalje beležiti se: **Gradimir.**

**Iz Zagradca.** Velečenjeni c. kr. okrajni šolski nadzornik gospod Ivan Lapajne je blagovolil tukajšnji šoli za uboge učence darovati čez 100 risank, številnic in nekatere prav potrebne in koristne knjižice za šolsko knjižnico. Za ta blagi dar se prav pristrčno zahvaljuje podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo.

**Ig. Vrančič,**  
župnik in predsednik.

**Ant. Vrančič,**  
učitelj.

**Z Gorenjskega** meseca decembra. Kakor je znano, imenovan je bil bivši okrajni glavar Radovljiski g. Jos. Dralka vladnim svetnikom. Napominani gospod je v teku svojega desetletnega službovanja v najlepšem okraji vse Kranjske dežele pač dobro poznal krajevne razmere, vedel je tudi, kaj bi bilo dobro storiti v povzdigo ljudskega šolstva, ali, žali Bog, vsega ni mogel storiti in zato upamo, da nam njegov naslednik pomore pri našem težavnem delu. — Gosp. F. marquis Gocani, sedanji predsednik okr. šol. svétu Radovljiškemu, zanima se jako živo za šolstvo svojega okraja; stoprav presenetila pa nas je njegova miloba in prijaznost, kajti baš te se dosedaj ljudskemu učitelju pri višjih gospodih ni bilo prav dostikrat nadejati.

»Post tot discrimina rerum« je Radovljiski okraj zopet enkrat tako srečen, da ne trpi nauk po jednorazrednicah, vsled pomankanja učiteljskih močij, škode. Nesrečna smrt pobrala nam je kolego v Mošnjah, kjer od početka novega šolskega leta vsled tega ni bilo pouka. Stvar je zdaj tako razrešena, da pride v Mošnje učitelj g. J. Rozman z Dobrave, a na Dobravo gre učitelj g. K. Mally z Begunj. Služba v Begunjah je sedaj razpisana a do tja, da pride tje neva moč, suplira na ondodni šoli učitelj g. H. Podkrajšek iz Radovljice.

Česki učitelji se v novešem času jako zanimajo za nas slovenske učitelje in naše razmere ter želé na vsak način realizirati vzajemnost slovanskega učiteljstva. Pred nedavnim časom mi je pisal prijatelj — učitelj iz Prage — da bode list »Učiteljske Noviny« počeniš z novim letom v posebni prilogi svojim čitateljem prinašal dopise v raznih slovanskih narečjih, ter me naprosil, da se slovenski učitelji oglašé z dopisi v tej prilogi. Lepa misel to! In kdo jo je pomagal uresničiti? Oni slovanski mecen, kateri je tudi našim slovanskim učiteljskim društvom velik dobrotnik. G. Jan Lego deluje na to, da dobé naša društva česke knjige različne vsebine. On želi, da jih slovenski učitelji beró, da se učé českega jezika ter si tako pomnožé vir, iz katerega jim je zajemati različnih znanosti. — Se ve, da nam manjka tacega učitelja in vodnika kakor je baš g. Jan Lego, toda ustrašiti se vsled tega vender ne smemo nobenega truda! Mogoče nam že bližnja prihodnost pomaga iz te zadrege. — Dopisujemo pridno v prilogo, katero bode jel z novim letom izdajati pedagogijski list »Učiteljske Noviny« in uverjen sem, da bodo česki učitelji

\*) Naj bode o tem zdaj zadnja beseda in zopet mir!